NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
JÁN MAZÁK
prednesené 28. októbra 2010[1]

1. Touto žalobou[2] podanou podľa článku 226 ES (teraz článok 258 ZFEÚ) Komisia Európskych spoločenstiev navrhuje, aby Súdny dvor rozhodol, že nepristúpením k vyraďovaniu z prevádzky systémov požiarnej ochrany a hasiacich prístrojov obsahujúcich halóny pre nekritické použitie na palubách plavidiel, ako ani nevykonaním obnovy týchto halónov, si Maltská republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 4 bodu v) a článku 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2037/2000 o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu[3].

2. Maltská republika na základe odlišného výkladu príslušných ustanovení nariadenia č. 2037/2000, a najmä výkladu formulácie „kritické použitie halónu na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu v existujúcich nákladných lodiach“ uvedeného v prílohe VII daného nariadenia, tvrdí, že žaloba Komisie nie je dôvodná a má byť zamietnutá.

Právny rámec

3. Nariadenie č. 2037/2000 je súčasťou sledu nariadení[4], prijatím ktorých si Spoločenstvo splnilo povinnosti vyplývajúce z Viedenského dohovoru o ochrane ozónovej vrstvy[5], ako aj Montrealského protokolu o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu[6], ktorých je signatárom[7]. Napriek tomu, že uvedené

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Pokiaľ ide o konanie pred začatím súdneho konania, v prejednávanej veci treba konštatovať, že prebehlo v súlade s článkom 226 ES. Súdnemu dvoru nebolo predložené žiadne tvrdenie, ktorým by bola spochybnená zákonnosť tejto fázy konania.

3 — Ú. v. ES L 244, s. 1; Mim. vyd. 15/005, s. 190.

4 — Nariadeniu č. 2037/2000 predchádzalo nariadenie Rady (EHS) č. 3322/88 zo 14. októbra 1988 o určitých chlórfluórovaných uhľovodíkoch a halónoch, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 297, s. 1), nariadenie Rady (EHS) č. 594/91 zo 4. marca 1991 o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 67, s. 1), ako aj nariadenie Rady (ES) č. 3093/94 z 15. decembra 1994 o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 333, s. 1).

5 — Ú. v. ES L 297, 1988, s. 10; Mim. vyd. 11/016, s. 208.

6 — Ú. v. ES L 297, 1988, s. 21; Mim. vyd. 11/016, s. 219.

7 — Rozhodnutie Rady zo 14. októbra 1988 týkajúce sa uzatvorenia Viedenského dohovoru o ochrane ozónovej vrstvy a Montrealského protokolu o látkach, ktoré porušujú ozónovú vrstvu (Ú. v. ES L 297, s. 8; Mim. vyd. 11/016 s. 206).

nariadenie už nie je účinné, pretože od 1. januára 2010 bolo zrušené a nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 zo 16. septembra 2009 o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu [8], zostáva uplatniteľné na relevantné obdobie v prejednávanej veci.

4. Článok 4 nariadenia č. 2037/2000 nazvaný „Kontrola uvádzania na trh a použitia kontrolovaných látok“ stanovuje vo svojom odseku 1 všeobecný zákaz uvádzania na trh a použitia niektorých kontrolovaných látok, medzi ktorými sú aj halóny.

5. V článku 4 ods. 4 a 5 nariadenia č. 2037/2000 sú stanovené výnimky z uvedeného zákazu. Čo sa týka systémov požiarnej ochrany obsahujúcich halóny, o ktoré ide v tejto veci, časovo obmedzená výnimka je stanovená v uvedenom článku 4 ods. 4 bode v). Toto ustanovenie znie:

„Okrem použití vymenovaných v prílohe VII sa do 31. decembra 2003 vyradia z prevádzky systémy požiarnej ochrany [a hasiace prístroje – *neoficiálny preklad*] obsahujúce halóny a halóny sa nahradia v súlade s článkom 16.“

6. V prílohe VII nariadenia č. 2037/2000 týkajúcej sa kritického použitia halónov, ktorá sa odchyľuje od zásady časového obmedzenia výnimiek zo všeobecného zákazu uvádzania na trh a použitia halónov v prípade systémov požiarnej ochrany a hasiacich prístrojov, je uvedené:

„Použitie halónu 1301:

…

— na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu vo vojenskom odvetví a v odvetví spracovania nafty, plynu a petrochémie a v existujúcich nákladných lodiach,

…

Použitie halónu 2402 iba na Cypre, v Českej republike, Estónsku, Maďarsku, Lotyšsku, Litve, na Malte, v Poľsku, Slovensku a Slovinsku:

…

8 — Ú. v. EÚ L 286, s. 1.

— na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu vo vojenskom odvetví a v odvetví spracovania nafty, plynu a petrochémie a v existujúcich nákladných lodiach,

…“

7. Článok 16 ods. 1 nariadenia č. 2037/2000 stanovuje:

„Kontrolované látky obsiahnuté:

…

— v protipožiarnych systémoch a hasiacich prístrojoch

sa obnovia s cieľom znehodnotenia pomocou technológií schválených zmluvnými stranami protokolu alebo pomocou akejkoľvek inej znehodnocovacej technológie prijateľnej pre životné prostredie alebo s cieľom recyklovania alebo rekultivácie počas servisu a údržby zariadenia alebo pred demontovaním alebo vyhodením zariadenia.“

8. Článok 2 Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia [9] stanovuje, že „odo dňa pristúpenia budú ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov prijatých orgánmi a Európskou centrálnou bankou pred pristúpením záväzné pre nové členské štáty a budú sa uplatňovať za podmienok stanovených v týchto zmluvách a v tomto akte“.

9. Vzhľadom na to, že uvedený akt o pristúpení nestanovoval pre Maltskú republiku žiadne prechodné opatrenie týkajúce sa uplatnenia nariadenia č. 2037/2000, povinnosti, ktoré jej z uvedeného nariadenia vyplývajú, medzi ktorými je aj povinnosť vyradiť z prevádzky systémy požiarnej ochrany a hasiace prístroje obsahujúce halóny a nahradiť halóny, jej vznikli od 1. mája 2004.

Posúdenie

10. Hoci v prejednávanom prípade nejde o prvú žalobu Komisie založenú na nariadení

9 — Ú. v. EÚ L 236, 2003, s. 33.

č. 2037/2000, [10] je to po prvýkrát, čo vytýkané porušenie spočíva v porušení všeobecného zákazu uvádzania na trh a použitia halónov stanoveného v článku 4 ods. 1 nariadenia č. 2037/2000, a presnejšie povinnosti vyradiť z prevádzky, v prípade Maltskej republiky pred 1. májom 2004, systémy požiarnej ochrany a hasiace prístroje obsahujúce halóny a nahradiť halóny, ktorá vyplýva z článku 4 ods. 4 bodu v) nariadenia č. 2037/2000.

11. Ako som už uviedol v rámci prezentácie nariadenia č. 2037/2000, článok 4 ods. 4 bod v) upravuje vo vzťahu k systémom požiarnej ochrany a hasiacim prístrojom obsahujúcim halóny časovo obmedzenú výnimku zo všeobecného zákazu uvádzania na trh a použitia halónov. Táto výnimka však stanovuje, že jej časové obmedzenie sa nevzťahuje na použitie halónov v prípadoch uvedených v prílohe VII nariadenia č. 2037/2000.To znamená, že použitie systémov požiarnej ochrany a hasiacich prístrojov obsahujúcich halóny je povolené aj po uplynutí stanovenej lehoty, čiže vo vzťahu k Maltskej republike po 1. máji 2004, ak použitie halónu je možné považovať za kritické použitie v zmysle prílohy VII nariadenia č. 2037/2000.

12. V súlade s ustálenou judikatúrou v rámci konania o nesplnení povinnosti prináleží Komisii preukázať existenciu údajného nesplnenia povinnosti a predložiť Súdnemu dvoru dôkazy nevyhnutné na preverenie existencie tohto nesplnenia Súdnym dvorom bez toho, aby sa Komisia mohla odvolať na akúkoľvek domnienku. [11] Z toho vyplýva, že na to, aby bola žaloba Komisie v prejednávanej veci úspešná, Komisia musí preukázať po prvé, že plavidlá plávajúce pod maltskou vlajkou boli po 1. máji 2004 vybavené systémami požiarnej ochrany a hasiacimi prístrojmi obsahujúcimi halóny, a po druhé, že nešlo o kritické použitie halónu v zmysle prílohy VII nariadenia č. 2037/2000, presnejšie v zmysle tretej zarážky ustanovení týkajúcich sa halónu 1301 a tretej zarážky ustanovení týkajúcich sa halónu 2402 uvedených v danej prílohe VII nariadenia č. 2037/2000, určeného na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu v existujúcich nákladných lodiach.

10 — Komisia podala spolu sedem žalôb založených na nariadení č. 2037/2000. V dvoch prípadoch vzala žalobu späť (uznesenia predsedu Súdneho dvora z 8. augusta 2006, Komisia/Írsko, C-425/05, ako aj zo 4. augusta 2008, Komisia/Cyprus, C-490/07), zvyšných päť vecí sa skončilo vyhlásením rozsudku Súdneho dvora (rozsudky z 26. októbra 2004, Komisia/Írsko, C-406/03; zo 7. júla 2005, Komisia/Taliansko, C-214/04; zo 14. júla 2005, Komisia/Taliansko, C-79/05; zo 14. decembra 2006, Komisia/Grécko, C-390/05, a z 3. apríla 2008, Komisia/Belgicko, C-522/06).

11 — Pozri najmä rozsudok z 10. júna 2010, Komisia/Portugalsko, C-37/09, Zb. s. I-76*, bod 28 a citovanú judikatúru.

13. Pokiaľ ide o plavidlá plávajúce pod maltskou vlajkou vybavené systémami požiarnej ochrany a hasiacimi prístrojmi obsahujúcimi halóny, Maltská republika a Komisia sa zhodujú na tom, že v čase uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku zaslanom Maltskej republike boli niektoré plavidlá plávajúce pod maltskou vlajkou vybavené systémami požiarnej ochrany a hasiacimi prístrojmi obsahujúcimi halóny.

14. Účastníci konania sa však nezhodujú v otázke, či použitie halónov na palubách týchto plavidiel je možné považovať za nekritické použitie, čo by znamenalo, že použitie systémov požiarnej ochrany a hasiacich prístrojov obsahujúcich halóny nie je v súlade s požiadavkami nariadenia č. 2037/2000, alebo či ide skôr o kritické použitie halónov na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu v zmysle prílohy VII nariadenia č. 2037/2000, čo by znamenalo, že použitie systémov požiarnej ochrany a hasiacich prístrojov na palubách plavidiel je v súlade s uvedeným nariadením.

15. Pokiaľ ide o existujúce nákladné lode, Komisia sa domnieva, že odo dňa nadobudnutia účinnosti nariadenia č. 2037/2000 môže dôjsť k dvom situáciám, ktoré je možné považovať za kritické použitie halónov „na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu“, a síce na vytvorenie inertného prostredia po prvé v ropných cisternách a po druhé v zariadeniach na plnenie a vyprázdnenie múky z nákladného priestoru lode. Podľa Komisie je v takých situáciách potrebné vytvoriť inertné prostredie s cieľom predísť výbuchom na palubách tankerov prevážajúcich ropu či rafinérske ropné produkty, alebo na palubách lodí prevážajúcich múku, v dôsledku zvýšenej koncentrácie múčneho prachu.

16. Maltská republika pripustila, že na niektorých plavidlách plávajúcich pod maltskou vlajkou vybavených systémami požiarnej ochrany a hasiacimi prístrojmi obsahujúcimi halóny nejde o vyššie uvedené použitie. Napriek tomu však Maltská republika tvrdí, že v prípade dotknutých plavidiel ide o použitie halónu „na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu“. Práve v tomto bode vôbec nesúhlasí s výkladom, ktorý navrhuje Komisia pokiaľ ide o formuláciu „kritické použitie halónu na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu v existujúcich nákladných lodiach“.

17. Maltská republika tvrdí, že výklad Komisie predstavuje svojvoľné a neopodstatnené obmedzenie pôsobnosti tretej zarážky týkajúcej sa halónu 1301 a tretej zarážky týkajúcej sa halónu 2402 prílohy VII nariadenia č. 2037/2000. Tento členský štát zastáva názor, že použitie halónov 1301 a 2402 v priestoroch

strojovní, v ktorých sa nachádzajú spaľovacie motory, kotle na mazut alebo generátory poháňané mazutom, v priestoroch čerpadiel nákladu ropného tankera a v iných podobných priestoroch lodí vyrobených pred 1. októbrom 1994, sa má tiež považovať za kritické použitie v zmysle ustanovení citovaných v prílohe VII nariadenia č. 2037/2000. Maltská republika tvrdí, že v prípade všetkých plavidiel plávajúcich pod maltskou vlajkou vybavených systémami požiarnej ochrany a hasiacimi prístrojmi obsahujúcimi halóny ide o použitie halónu, ktoré je v súlade s týmto výkladom.

18. Komisia však poukazuje na výraz „na vytvorenie inertného prostredia“ uvedeného v spornom znení tretej zarážky týkajúcej sa halónu 1301 a tretej zarážky týkajúcej sa halónu 2402 prílohy VII nariadenia č. 2037/2000.

19. Komisia svoj postoj zakladá na definícii pojmu „vytvorenie inertného prostredia“ v tom zmysle, že ide o „preventívne uvoľnenie halónu vyvolané nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo výbuchu v obývanom priestore, ktorý môže byť horľavý alebo nebezpečný, v takej koncentrácii, že v prostredí daného priestoru nemôže dôjsť k horeniu“, pričom tvrdí, že použitie halónov 1301 a 2402 na nákladných lodiach je možné považovať za kritické použitie len vtedy, keď sú tieto halóny použité v systéme požiarnej ochrany, ktorého cieľom je vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu, čiže ak sú použité v systéme, ktorého cieľom je uvoľnenie halónu bezprostredne pred vypuknutím požiaru či výbuchom v horľavom alebo výbušnom prostredí, alebo už preventívne, aby sa tomuto požiaru či výbuchu zabránilo. Akýkoľvek systém, ktorého cieľom je uvoľnenie halónu vyvolané zistením požiaru, je hasiaci systém a nie systém vytvorenia inertného prostredia, a teda sa naň nevzťahuje pojem kritické použitie halónu na nákladných lodiach.

20. Komisia uvádza, že hoci Maltská republika vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdila, že použitie halónov na palubách lodí plávajúcich pod maltskou vlajkou sa vzťahuje práve na „vytvorenie inertného prostredia“ v obývaných priestoroch, ešte v odpovedi na odôvodnené stanovisko vyhlásila, že halón bol použitý ako prostriedok na „hasenie požiarov“.

21. Proti tomuto tvrdeniu Maltská republika namieta, že rozlišovanie Komisiou medzi vytvorením inertného prostredia a hasením je neprirodzené a zbytočne komplikované vzhľadom na to, že proces hasenia je v podstate zahrnutý v procese vytvorenia inertného prostredia, najmä ak sa používa rovnaká

látka. V prípade použitia halónov na vytvorenie inertného prostredia je teda bezprostredným a prirodzeným výsledkom hasenia.

22. Z vyššie uvedeného vyplýva, že rozhodujúca otázka spočíva v tom, či Komisia dostatočne právne preukázala, že kritické použitie halónu na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu v existujúcich nákladných lodiach v zmysle tretej zarážky týkajúcej sa halónu 1301 a tretej zarážky týkajúcej sa halónu 2402 prílohy VII nariadenia č. 2037/2000 sa týka len vytvorenia inertného prostredia v ropných tankeroch a zariadeniach na plnenie a vyprázdnenie múky z nákladného priestoru lode, a že na rozdiel od použitia systému vytvorenia inertného prostredia sa na použitie systému hasenia nevzťahuje pôsobnosť príslušných ustanovení. V takom prípade by to znamenalo, že Maltská republika sa skutočne dopustila vytýkaného nesplnenia povinnosti, keďže sama pripúšťa, že medzi plavidlami plávajúcimi pod maltskou vlajkou vybavenými systémami požiarnej ochrany a hasiacimi prístrojmi obsahujúcimi halóny sa nachádzajú aj nákladné lode, ktoré nie sú ropnými tankermi alebo ktoré nepoužívajú halón na vytvorenie inertného prostredia v zariadeniach na plnenie a vyprázdnenie múky z nákladného priestoru lode.

23. Treba konštatovať, že prístup Komisie k významu formulácie „kritické použitie halónu na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu v existujúcich nákladných lodiach“ sa odo dňa nadobudnutia účinnosti nariadenia č. 2037/2000 nezmenil. Neznamená to však, že postoj Komisie je správny.

24. Komisia na podporu svojho výkladu formulácie „kritické použitie halónu na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu v existujúcich nákladných lodiach“ poukazuje na prax zaužívanú v odvetví nákladných lodí, podľa ktorej sa halón bežne neinštaluje na nákladné lode na vytváranie inertného prostredia, pričom výnimku tvoria len dva osobitné prípady, t. j. keď sa halón používa na vytvorenie inertného prostredia v ropných tankeroch a zariadeniach na plnenie a vyprázdnenie múky z nákladného priestoru lode.

25. Treba však konštatovať, že Komisia nepredložila nijaký dôkaz, ako napríklad štatistické údaje alebo znalecké posudky, ktorý by mohol preukázať, že situácia v odvetví nákladných lodí je skutočne taká. Uspokojila sa s tým, že len uviedla prax zaužívanú v tomto odvetví bez toho, aby vysvetlila, ako

a v ktorých členských štátoch preskúmala existenciu uvedenej praxe. [12]

26. Aby bolo možné rozhodnúť po prvé o dôvodnosti tvrdenia Komisie, že halón sa na existujúcich nákladných lodiach používa na vytvorenie inertného prostredia v obývaných priestoroch, kde sa môže vyskytnúť únik horľavých kvapalín a plynu len v prípade ropných tankerov a nákladných lodí vybavených zariadením na plnenie a vyprázdnenie múky z nákladného priestoru a po druhé, vylúčenia hasiacich systémov z pôsobnosti tretej zarážky týkajúcej sa halónu 1301 a tretej zarážky týkajúcej sa halónu 2402 prílohy VII nariadenia č. 2037/2000, Súdny dvor by potreboval technické vedomosti, ktoré nemá. [13]

27. Preto sa domnievam, že vzhľadom na to, že Komisia nepredložila dôkazy technickej povahy, Súdny dvor by nemal zaujať stanovisko k tvrdeniu Komisie, a to o to viac, že obrana dotknutého členského štátu sa zakladá na tvrdeniach, ktoré sú skôr technickej, ako právnej povahy.

28. V dôsledku toho nie je na základe obsahu spisu možné posúdiť, či je žaloba Komisie dôvodná.

29. To znamená, že Komisia v tomto prípade neuniesla dôkazné bremeno a teda nepreukázala, že Maltská republika si nesplnila vytýkané povinnosti.

30. So zreteľom na uvedené navrhujem žalobu Komisie zamietnuť.

12 — V tejto súvislosti treba uznať určitú dôvodnosť tvrdenia Maltskej republiky, že aj keby sa Komisii zozbieranými údajmi podarilo preukázať, že „veľká väčšina“ nákladných lodí používa halón výlučne len v dvoch uvedených prípadoch, neznamená to, že sporné ustanovenie uvedené v prílohe VII sa vzťahuje len na tieto dve situácie.

13 — V tejto súvislosti dodávam, že aj keby príslušný sudca mal potrebné technické vedomosti, čo nemožno vylúčiť, nemôže ich využiť pri rozhodnutí v určitej veci, keďže jeho úloha spočíva v rozhodovaní o veciach na základe právnych vedomostí, a nie na základe prípadných technických vedomostí v oblasti, s ktorou predmet dotknutej veci súvisí.

Návrh

31. Z týchto dôvodov navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Európska komisia je povinná nahradiť trovy konania.